

УДК 811.111'276.6:811.161.2'276.6:81'42

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2026-19.1>

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО В АНГЛОМОВНИХ ТА УКРАЇНОМОВНИХ НАУКОВИХ СТАТТЯХ: СТРУКТУРНІ, ЗМІСТОВІ ТА ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ

Бабелюк Оксана Андріївна

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська, 35, Львів, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4837-1225>

Бук Соломія Несторівна

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри загального мовознавства
Львівського національного університету імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-8026-3289>

Статтю присвячено комплексному аналізу особливостей академічного письма в англомовних та україномовних наукових журналах у контексті глобальних і локальних трансформацій наукової комунікації. Зростання глобалізаційних процесів, активне використання англійської мови як міжнародного академічного стандарту та інтеграція української науки у світовий дослідницький простір зумовлюють потребу в заповненні дослідницької ніші, пов'язаної з порівняльним вивченням структурних, змістових і стилістичних параметрів наукових статей. Метою дослідження є виявлення ключових чинників, що формують жанрову організацію та стиль наукового тексту в умовах посилення вимог міжнародних редакційних політик. Методологічну основу становлять: жанрово-стилістичний аналіз, спрямований на виявлення композиційних схем і риторичних ходів; контрастивний дискурс-аналіз, застосований для зіставлення англомовних та україномовних текстів, а також елементи кількісного аналізу, що дало змогу виокремити частотні та структурні показники мовної організації статей. Матеріалом слугували сучасні статті з провідних англомовних і українських видань гуманітарного та соціогуманітарного профілю. Установлено, що англомовна традиція академічного письма орієнтується на стандартизовані формати подання матеріалу, прозорість аргументації та послідовне формування авторського голосу. Українська академічна практика перебуває на етапі поєднання національних дискурсивних особливостей з адаптацією до міжнародних моделей, активніше впроваджуючи вимоги щодо когерентності, логічної організації тексту та етичності академічного викладу. Результати дослідження підтверджують, що академічне письмо є динамічним багаторівневим явищем, яке формується під впливом глобальних стандартів, локальних традицій та сучасних цифрових тенденцій, і потребує подальших міждисциплінарних студій.

Ключові слова: академічне письмо, жанрово-стилістичний аналіз, прагматичні стратегії, дискурс-аналіз, міжнародні стандарти, прикладна лінгвістика.

Постановка проблеми у загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Академічне письмо у сучасному науковому дискурсі постає багатовимірною практикою, яка поєднує стандартизовані вимоги та культурно визначені моделі подачі інформації. Дослідники жанрів наукової комунікації (J. Swales, K. Hyland, D. Paltridge, J. Flowerdew, T. Yehontova) наголошують, що академічна стаття є водночас і текстовим продуктом, і прагматичним знаряддям дослідника для демонстрації своєї наукової

компетентності та здатності аргументовано і системно представляти результати власних досліджень.

Зростання глобалізації наукової спільноти, активне використання англомовних публікацій, а також інтеграція української науки у міжнародний контекст роблять особливо актуальним вивчення порівняльних особливостей академічного письма в англомовних і українських наукових журналах. Аналіз змістових, структурних та стилістичних елементів наукових ста-

тей допомагає не лише окреслити спільні риси та відмінності, зумовлені традиціями наукової культури в Україні, жанровими очікуваннями та редакційними вимогами, але й сприяє вдосконаленню навичок академічного письма та наукової комунікації в межах міжнародного академічного дискурсу. У цьому контексті дослідження є актуальним, оскільки воно дозволяє формувати ефективні стратегії підготовки наукових текстів, враховуючи специфіку наукового жанру, мовні особливості та комунікативні очікування різних наукових спільнот.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивчення академічного письма останніх десятиліть свідчить про те, що цей феномен став міжdisciplinary і багатомірним (О. Бабелюк, Т. Бабенко, Г. Гребінник, Н. Гончаренко-Закревська, Н. Дюканова, Ж. Колоїз, О. Шум) охоплює прагматичні, стилістичні, жанрові, когнітивні та культурні аспекти наукової комунікації.

Жанровий підхід, започаткований J. Swales та розвинений у працях Ch. Feak, M. Cargill, В. Paltridge, ґрунтується на вивченні комунікативних цілей тексту та соціальних очікувань наукової спільноти. Модель CARS (Create a Research Space) стала одним із ключових засобів опису риторичних стратегій побудови вступу, а згодом – основою для опису жанрів наукової комунікації загалом. В англійських журналах ця модель є нормою, тоді як в українській традиції її інтеграція відбувається поступово та нерівномірно, що відзначають Т. Яхонтова, О. Бабелюк у своїх працях.

К. Nyland наголошує, що академічний текст не існує поза дисципліною: комунікативні норми фізики суттєво відрізняються від норм гуманітаристики. У межах його підходу виокремлюють: *stance* (авторська позиція, оцінка, модальність) та *engagement* (звернення до читача, створення інтерактивності). Ці концепти є особливо важливими у порівняльних дослідженнях англійського й україномовного наукового письма, оскільки українська академічна культура традиційно характеризується об'єктивним, «імперсональним» стилем, тоді як англійська – більш експліцитною авторською присутністю.

Глобалізаційні процеси та домінування англійської мови суттєво впливають на формування міжнародних стандартів наукової комунікації. Так, Flowerdew підкреслює асиметрію сил у глобальній науковій комунікації, де англійська мова виступає домінуючим стандартом. Це створює нерівність між носіями англійської та іншими дослідниками (EAL scholars) у доступі до престижних журналів, можливостях публікації та визнанні їхніх наукових результатів. Саме тому

питання адаптації українського академічного письма до міжнародних стандартів пов'язане не лише з мовними, а й із соціолінгвістичними та етичними аспектами.

У результаті деколонізації та декомунізації відбуваються активні процеси інтеграції української освіти в європейську та північноамериканську модель, і ця сфера також зазнає суттєвого переосмислення під призвою академічного письма, наприклад, квантитативна, статистична, прикладна лінгвістика тощо у вищих навчальних закладах (Бук, 2024).

Сучасні дослідження (A. Wallwork, S. Biber, D. Biber & K. Gray) демонструють, що появу електронних журналів, систем автоматичної індексації та мультимодальних форматів супроводжують суттєві зміни у жанрових конвенціях: скорочення вступів, фокус на «відкритих даних», структуровані анотації, збільшення попиту на чіткість, лаконічність і формалізацію. Більше того, у *digital scholarship* дедалі більшої ваги набувають корпусний аналіз, «видимість» дослідження (*visibility*), машинна обробка текстів та формати, зручні для метаданих. Нові напрацювання (A. Wallwork) також підкреслюють роль цифрових технологій і відкритої науки у трансформації академічного письма. Статті останніх років фокусуються на змінах жанрових конвенцій у цифрових публікаціях, гібридних текстових формах (наприклад, інтеграції графіків, мультимедіа, інтерактивних елементів) та адаптації структур статей для міжнародної аудиторії.

В українському науковому контексті, як свідчать роботи сучасних лінгвістів та методистів, академічне письмо перебуває на етапі активних змін. Учені відзначають одночасне прагнення дотримуватися міжнародних стандартів і зберегти національні стилістичні особливості. Вітчизняні студії зосереджені на аналізі структури статей, жанрових моделей, синтаксичної організації тексту, а також на проблемах адаптації авторського голосу в умовах домінування англійської наукової традиції.

Українські дослідники (Т. Яхонтова, Ж. Колоїз, А. Марчишина, О. Бабелюк, С. Бук) підкреслюють, що українська академічна культура проходить фазу трансформації: від нормативно-радянського до міжнародно-інтегрованого формату. Серед типових відмінностей українських наукових статей виділяємо: розлогість і описовість вступу; домінування декларативної «актуальності»; слабко виражена проблематика; невизначеність дослідницької ніші; змішаний тип огляду літератури; фрагментарний опис методології. Варто наголосити, що саме міжdisciplinary

циплінарний підхід дозволяє науковцям більш комплексно оцінювати сучасний стан академічного письма і його розвиток у глобальному і національному контекстах.

Формулювання мети і завдань статті.

Мета статті – визначити спільні риси та відмінності у змістових, структурних і стилістичних елементах наукових текстів в англомовних та українських наукових журналах. Для досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання: здійснити огляд літератури з жанрів наукової комунікації та академічного письма; проаналізувати структуру та зміст англомовних і українських наукових статей; виявити спільні риси та відмінності між англомовними та українськими текстами з урахуванням культурних і жанрових традицій; оцінити вплив редакційних вимог і жанрових очікувань на академічне письмо.

Методологічну основу дослідження становить комплексний підхід, що охоплює жанрово-стилістичний аналіз для реконструкції композиційних моделей і риторичних стратегій наукового викладу; контрастивний дискурс-аналіз, застосований для порівняння англомовних та україномовних академічних текстів; а також елементи кількісного текстометричного аналізу, які дали змогу виокремити частотні, структурні та лінгвістичні параметри мовної організації статей. Матеріалом слугували публікації з провідних англомовних і українських журналів гуманітарного та соціогуманітарного профілю, зокрема *Journal of Pragmatics*, *Discourse & Society*, *Text & Talk*, *Modern Language Journal*, *Journal of Language, Literature and Culture*, *Applied Linguistics*, *Language in Society*, *Poetics*, *Humanities*, а також українські фахові видання у галузі мовознавства й літературознавства. Значна частина корпусу статей була опублікована у журналах, що виходять у відомих міжнародних академічних видавництвах, таких як *Elsevier*, *Springer Nature*, *Taylor & Francis* та *Wiley*, що забезпечує високий рівень редакційних стандартів і репрезентативність вибірки. Корпус складається зі 120 наукових статей (60 англомовних та 60 україномовних), опублікованих між 2020 і 2025 роками в рецензованих журналах, індексованих у Scopus та національних списках категорії А/В.

Виклад основного матеріалу дослідження. Анотацію вважаємо другим за важливістю структурним елементом наукової статті, після її назви. Вона має бути зрозумілою сама по собі, без потреби читати всю статтю. В анотації, як правило, не подають бібліографічних посилань, більша її частина описує те, що саме ви досліджували, які результати отримали та які аргу-

менти обстоюєте у своїй роботі. Уже в основній частині статті ви наведете конкретні джерела, на які опирається ваше дослідження.

У сучасній англомовній науковій періодиці домінує модель структурованої анотації, рекомендована провідними міжнародними видавництвами (наприклад, Elsevier та Taylor & Francis). Вона включає логічно відокремлені і візуально виділені блоки Background – Aim – Methods – Results – Evaluation/Conclusions, що відповідають базовій структурі IMRaD, поширеній у науковій комунікації для полегшення сприйняття та індексації текстів у світових базах даних.

Варто наголосити, що структуровані анотації мають низку переваг як для авторів, так і для читачів. Ці формати були розроблені наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років, щоб допомогти фахівцям у сфері охорони здоров'я обирати клінічно релевантні та методологічно коректні журнальні статті. Вони також слугують орієнтиром для авторів у точному підсумовуванні змісту їхніх рукописів, полегшують процес рецензування матеріалів, поданих до публікації, та покращують можливості комп'ютерного пошуку літератури. Більше того, структуровані анотації не лише розширюють інформаційне поле традиційних рефератів, а й роблять їх більш інформативними та доступними для читача й рецензента, сприяючи точному розумінню суті дослідження ще до прочитання повної статті ([National Library of Medicine](#)).

Стандартизовані формати для структурованих анотацій спочатку були визначені для оригінальних наукових досліджень, оглядових статей та медичних клінічних практичних рекомендацій (1,2). Формат IMRAD (INTRODUCTION – ВСТУП, METHODS – МЕТОДИ, RESULTS – РЕЗУЛЬТАТИ, DISCUSSION – ОБГОВОРЕННЯ), де-факто стандарт, що візуально відображає процес наукового відкриття (3), тепер часто використовують як структуру для анотацій у наукових журналах різних галузей знань (4, 5).

Фахівці з наукового письма M. Cargill і P. O'Connor у посібнику *“Writing Scientific Research Articles: Strategy and Steps”* підкреслюють, що анотація має бути незалежним, самодостатнім текстом, який чітко відображає логіку дослідження автора (без покликань та цитат) та відповідає очікуванням міжнародної читацької спільноти (читача, рецензентів і редакторів) і жанровим нормам англомовної академічної комунікації ([Google Books](#)).

Зазвичай англомовна анотація має обсяг 200–250 слів і за змістом відображає концепцію проведеного дослідження. Вона починається із загального речення, яке стисло окреслює

об'єкт, предмет, матеріал дослідження та відповідну галузь знань (вузьку спеціалізацію). Наступне речення часто визначає наукову лауну, на яку спрямоване дослідження. Далі подають мету, що перегукується з назвою і може містити кілька дослідницьких завдань. Важливою частиною є опис методології, який підкреслює оригінальність застосованого автором підходу. Потім наводять основні результати, що відповідають меті та завданням. Завершує анотацію підсумкове речення про теоретичне й практичне значення дослідження, що підсилює внесок дослідника у відповідну галузь знань. Зазначені змістові та структурні особливості спрямовані на підвищення прозорості та ефективності наукового спілкування, що, у свою чергу, полегшує індексацію й подальше цитування статей у міжнародних науко-метричних базах даних.

Таким чином, структурована анотація в англійських журналах не є лише формальною вимогою, а виступає важливим жанровим інструментом текстів сучасного наукового дискурсу, який забезпечує чітко, повне та ефективно представлення дослідження міжнародній спільноті. Вона поєднує жанрові очікування видавництва і вимоги академічної комунікації, сприяє читабельності й репрезентації наукових результатів у глобальному науковому просторі.

В українських наукових журналах «Анотація» традиційно подається як цілісний, нерозчленований текст, у межах якого автори узагальнено окреслюють зміст статті, її проблематику, мету, 2–3 завдання та ключові результати дослідження, серед яких часто подано визначення ключових понять дослідження, а не власне результати. Важливою стилістичною ознакою українських анотацій є сталі кліше, колокації, що відображають відповідні завдання: «простежити трансформацію концепту»; «побудувати типологію нараторів»; «з'ясувати причини»; «визначити принципи»; «схарактеризувати умови», тощо. В англійських анотаціях такі колокації не простежуються.

Багатомовність анотацій (українська, англійська, інколи польська) є усталеною рисою української академічної традиції, хоча в сучасних умовах домінує саме англійська мова, що зумовлено глобалізацією наукової комунікації та вимогами міжнародних науко-метричних баз.

Водночас у багатьох українських публікаціях простежуємо недостатню диференціацію між такими компонентами, як *проблематика дослідження* та *його актуальність*: вони часто дублюють один одного або подаються у вигляді декларативних тверджень. Варто зауважити, що структура українських анотацій і наукових ста-

тей загалом досі значною мірою зберігає риси радянських норм, що були зорієнтовані не стільки на наукову комунікацію, скільки на формально-звітну модель подання результатів. На наш погляд, сучасній українській академічній спільноті доцільно відмовитися від надмірного наголосу на понятті *актуальності*, оскільки сама природа наукової статті передбачає її новизну, значущість і відповідність сучасним дослідницьким викликам. Натомість важливо зосередитися на чіткішому визначенні наукової ніші, аргументованому позиціонуванні дослідження у межах відповідної наукової парадигми та якісному викладі результатів відповідно до міжнародних стандартів академічного письма, про що наголошують і українські дослідники (Т. Яхонтова, А. Марчишина, С. Бук, О. Бабелюк).

Так, в англійській академічній культурі для цього передбачено вступ (Introduction), який є строго організованою текстовою структурою, що базується на моделі CARS (*Create a Research Space*), запропонованій J. Swales. Дослідник має виконати три академічні кроки: *establishing a territory*, окреслити широке дослідницьке поле; *identifying a niche*, визначити/окреслити дослідницьку лауну нерозробленої проблеми; *occupying the niche*, формулювати мету, гіпотезу або дослідницькі запитання. Загалом обсяг вступу не більше 1000 слів.

Натомість в українських журналах вступ часто поділяється на кілька обов'язкових підрозділів: «Актуальність теми», «Постановка проблеми у загальному вигляді та обґрунтування її актуальності», «Мета дослідження» та «Завдання». Така сегментація робить структуру більш деталізованою, однак менш інтегрованою порівняно з англійською традицією.

У вступі в українських статтях нерідко міститься докладний історіографічний контекст, тоді як англійські журнали орієнтуються на стислий, аналітичний компонент, що чітко підводить до дослідницької лауни (research gap).

Наступним структурним компонентом будь-якої наукової статті є огляд літератури та його аналітичний синтез. В англійських журналах цей розділ, як правило, має назву *Literature Review* або *Related Work* і виконує не лише інформативну, а й прагматичну функцію, позаяк він сприяє позиціонуванню дослідника у науковому полі, вибудовує логіку інтерпретації проблеми й окреслює теоретико-методологічні рамки дослідження. Як наголошує K. Nyland, огляд літератури є інструментом академічної ідентифікації, професійного самоствердження та самопрезентації, а не механічним переліком джерел.

Важливою характеристикою якісного огляду літератури як у зарубіжних, так і в українських журналах є його критичність, уміння співставити підходи, виокремити суперечності, визначити прогалини в наявних дослідженнях і сформулювати концептуальне підґрунтя власної роботи. Залежно від предмета дослідження, ступеня опрацьованості проблеми та мети автора, у сучасній методології вирізняють декілька типів оглядів літератури – від високостандартизованого *systematic review*, який широко застосовують в дисертаціях та аналітичних статтях, до більш коротких тематичних, концептуальних та діахронічних оглядів. Виокремлюють найбільш уживані моделі літературного огляду, що залежать від наукового жанру та статусу публікації.

Хронологічний огляд подає дослідження у часовій послідовності, що дозволяє простежити діахронічний розвиток ідей, теорій і методів. Такий підхід допомагає відтворити історичну динаміку проблеми, продемонструвати зміну теоретичних парадигм і з'ясувати генеалогію наукових підходів. Водночас його суттєвим недоліком є ризик редукації огляду до простого дескриптивного викладу без концептуальної аналітики, коли дослідник не простежує внутрішньої логіки та взаємозв'язків між джерелами.

Тематичний огляд – дослідник класифікує джерела за проблемно-тематичними блоками, що дає змогу поглиблено аналізувати ключові аспекти досліджуваної теми, встановлювати подібності та розбіжності між різними підходами й формувати логічну структуру для комплексних проблем. Серед його обмежень – ймовірність суб'єктивності у групуванні матеріалу та складнощі в інтеграції різнорідних джерел, що потребують високого рівня методологічної підготовки.

Систематичний огляд літератури – це структурований, формалізований і методологічно верифікований аналіз усієї релевантної літератури з чітко визначеними критеріями включення/виключення. Такий огляд мінімізує упередження, забезпечує прозорість і відтворюваність процедури, а також створює комплексне бачення стану наукової проблеми. Його недоліками є значна трудомісткість, потреба у спеціальних методичних навичках і складність застосування у випадках, коли релевантних досліджень мало.

Метааналіз – це статистичний підхід, що об'єднує результати багатьох емпіричних праць із метою отримання узагальнених кількісних висновків. Його перевагами є підвищена достовірність висновків, виявлення прихованих закономірностей та формування інтегрально-

го бачення досліджуваного явища. Недоліками виступають залежність від наявності порівнюваних емпіричних даних, складність методів і високі вимоги до якості первинних джерел.

Скопінг-огляд (огляд охоплення) спрямований на окреслення меж дослідницького поля, виявлення прогалин та окреслення напрямів майбутніх студій. Такий огляд особливо цінний для нових або недостатньо опрацьованих тем. Проте він поступається систематичному огляду в глибині аналізу, оскільки зазвичай не містить детальної оцінки якості джерел і не формує однозначних узагальнюючих висновків.

В українській академічній традиції відповідником цього підрозділу часто виступає підрозділ «*Аналіз останніх досліджень і публікацій*», який здебільшого має описовий характер. У таких оглядах переважає змішаний підхід, що поєднує елементи хронологічного, тематичного та скопінг-огляду, а метааналіз у них трапляється рідко. Характерною особливістю огляду літератури в українських статтях є акцент на первинних джерелах і звернення до ранніх (часто радянських) праць, що пояснюється історичною орієнтацією на наукові центри колишнього СРСР. Крім того, багато українських журналів не вимагають використання джерел не давніших, ніж п'ять років, що зумовлює значну частку застарілих бібліографічних позицій у сучасних публікаціях. Часто учені роблять «покликання заради покликань» одним довгим переліком без коментарів. Проте розвиток науко-метричних вимог та інтеграція до міжнародних наукових баз сприяють поступовому переходу до аналітично-синтезувального формату, характерного для англomовної традиції.

Більше того, на нашу думку, бібліотеки мають сприяти впровадженню глобальних стандартів академічного письма і культури публікацій: інформувати науковців і здобувачів освіти всіх рівнів про принципи наукової доброчесності, поширювати правила підготовки рукописів для публікації з урахуванням етики цитування, а також просувати практики запобігання плагіату. Серед важливих документів «Заява про академічну доброчесність у Європейському просторі вищої освіти» (*Statement on EHEA Academic Integrity*) (2023); Європейський Кодекс дослідницької доброчесності (*The European Code of Conduct for Research Integrity Code*) (2023) та Європейський кодекс дослідницької доброчесності (*The European Code of Conduct for Research Integrity Code*) (2023).

Методи дослідження та їх функціональна специфіка є ключовими структурними підрозділами для статей англomовних наукових жур-

налів, позаяк містять у собі синтезований алгоритм дослідження. В англійських статтях розділ *Methods* формує основу наукової верифікації. Як наголошують М. Myers та J. Flowerdew, саме методологічна прозорість визначає відтворюваність дослідження. Автори подають інструменти аналізу, вибірку, джерела ілюстративного матеріалу, одиницю аналізу, статистичні процедури, програмне забезпечення та алгоритми опрацювання даних. Лаконічність і точність є ключовими риторичними критеріями.

В українських наукових текстах нерідко спостерігаємо надмірно розгорнуті пояснення теоретичних засад методів або їх класифікації, що є менш типовим для англійської академічної традиції. Водночас у низці публікацій спостерігаємо протилежну тенденцію: неповне або фрагментарне подання методів дослідження. Наприклад, у статтях, присвячених способам перекладу метафор, інколи опускають згадку про використання стилістичного аналізу (для ідентифікації метафор) або конкретного перекладацького методу, вважаючи ці елементи самоочевидними. Однак у галузях із високими вимогами до емпіричної обґрунтованості (зокрема психології, освіти, прикладній лінгвістиці, у міждисциплінарних дослідженнях, які поєднують кілька дисциплін) українські дослідники дедалі частіше зорієнтовані на міжнародні стандарти опису методологічного блоку й надають розгорнуту та структуровану характеристику процедур, інструментів і критеріїв відбору матеріалу дослідження.

У більшості англійських академічних журналів розділи *Results* та *Discussion* подаються як окремі структурні компоненти. Розділ *Results* фокусується виключно на поданні емпіричних даних, як-от кількісних і якісних показників, таблиць, графічних матеріалів без інтерпретаційних коментарів. Натомість *Discussion* слугує простором для узагальнення результатів, їхнього співвіднесення з попередніми дослідженнями, критичного осмислення та окреслення обмежень проведеного дослідження. Як зазначає А. Paltridge, саме дискусія є ключовим індикатором наукової зрілості автора, оскільки демонструє його здатність інтерпретувати результати у ширшому теоретичному й методологічному контекстах.

Водночас у гуманітарних студіях, зокрема мовознавчих, літературознавчих та історичних, межа між результатами й дискусією часто виявляється розмитою. Це зумовлено специфікою гуманітарного аналізу, де емпіричний матеріал тісно пов'язаний із його інтерпретацією і не може бути репрезентований у «чистому» вигляді,

як це прийнято у природничих чи соціальних науках. Більше того, у філологічних дослідженнях контекстуально-інтерпретативний аналіз або герменевтичний аналіз є ключовим для виявлення текстових смислів, значення слова та його функціонування у певному контексті/дискурсі, або основної ідеї твору.

Дослідники академічних жанрів, серед яких К. Hyland та J. Swales підкреслюють, що структура наукового тексту в гуманітаристиці є гнучкішою й орієнтованою передусім на аргументативну логіку викладу, а не на сувору сегментацію за модельними схемами IMRaD. У зв'язку з цим дедалі поширенішою практикою у сучасних англійських журналах гуманітарного профілю стає поєднання розділів *Results* та *Discussion* у єдину інтегровану рубрику. Такий підхід відповідає природі гуманітарного дослідження, забезпечуючи послідовне представлення матеріалу та водночас дозволяючи авторові органічно поєднати аналіз, інтерпретацію та теоретичне узагальнення.

В українських наукових виданнях рубрики «Результати» та «Дискусія» традиційно інтегруються в підрозділ «Виклад основного матеріалу дослідження», що поєднує подання емпіричних даних із їхнім інтерпретаційним аналізом. Такий формат усталився історично й загалом є прийнятним для представлення наукового матеріалу. Водночас він лише частково відповідає вимогам IMRaD-моделі, що домінує в англійських журналах і передбачає чітку диференціацію між фактичними результатами та їхнім обговоренням.

Особливої уваги потребує стилістична еволюція українського наукового дискурсу, яка останніми роками все частіше інтерпретується через призму деколонізації українського академічного письма. Дослідники української мови та стилістики, зокрема С. Шестакова, О. Фенцик, Т. Недашківська, Г. Онуфрієнко, наголошують, що тривалий період радянської русифікаційної політики спричинив витіснення питомих українських термінів і норм зі сфер наукової комунікації та вніс істотні спотворення в розвиток наукового стилю. Саме тому повернення автентичної, внутрішньо мотивованої української наукової лексики є не лише стилістичним, а й культурно-ідентифікаційним процесом.

Сучасні наукові тексти демонструють зростання частотності питомих українських дієслівних форм, таких як *вирізнено*, *маніфестовано*, *відмежовано*, *розпізнано*, *умотивовано*, *актуалізовано*, *закцентовано*, *уналежнено*, *виснововано*, *параметризовано*, *рефлексовано*, *урізноманітнено*, *удокладнено*, *продемонстровано*, *засвідчено*, *вияскравлено*. Відновлення цієї лексики виконує,

на наш погляд, дві ключові функції: комунікативно-аналітичну, позаяк забезпечує точніше окреслення когнітивних та інтерпретаційних операцій, що є суттєвими для академічного дискурсу та ідентифікаційну, оскільки сприяє поверненню українській мові її повноцінного функціонування у високих стилістичних регістрах, відновлюючи неперервність мовної традиції.

У межах ширших гуманітарних тенденцій деколонізації, аналізованих, зокрема, у працях Т. Гребенюк, Г. Онуфрієнко, С. Шестакової, академічне письмо дедалі частіше постає не просто як засіб передачі знань, а як інструмент утвердження мовної суб'єктності та відновлення національної наукової традиції. З цієї позиції українська наукова мова не прагне копіювати західні моделі, а вибудовує гібридну форму, яка поєднує вимоги міжнародних стандартів і природний розвиток власних стилістичних ресурсів.

Висновки та вимоги до їх формулювання істотно різняться в англомовній та українській академічних традиціях. В англомовних журналах розділ *Conclusion* має бути максимально стислим, сконцентрованим на ключових результатах та науковому внеску (*contribution*). Як зазначає L. Belcher, висновки не повинні дублювати зміст основних розділів статті, а мають висвітлювати її додаткову теоретичну й практичну цінність для наукової спільноти. Основна функція цього розділу – чітко артикулювати, що саме дослідження додає до вже наявного знання та окреслити його значущість у ширшому науковому контексті.

Українські наукові статті традиційно допускають розлогі висновки, що можуть сягати до 1000 слів і включати повторення основних положень, розгортання теоретичних узагальнень, уточнення дефініцій ключових термінів, а також обов'язкове окреслення перспектив подальших досліджень. Таку практику сформовано історично як елемент жанрової норми гуманітарних і соціогуманітарних дисциплін, де висновки виконували не лише синтезувальну, а й частково інтерпретаційну функцію. Однак сучасні редакційні вимоги дедалі активніше заохочують авторів до компактнішої, структурно чіткої побудови цього розділу, що зближує українську академічну практику з міжнародними стандартами.

Окремого розгляду потребує синтаксична організація висновків як вирішальний чинник стилістики та ясності наукового викладу. В англомовних висновках переважають короткі, лінійно організовані речення з домінуванням активної конструкції (*active voice*) та дієслів дії, що забезпечує динамічність і логічну прозорість. Типовими є структури на кшталт *This study*

demonstrates that..., *The findings indicate...*, *This research contributes by...*, які однозначно фокусують читача на результативності й значущості дослідження. Лаконічність англійського синтаксису сприяє тому, що висновки структурно компактні та аргументативно насичені.

Натомість для українських наукових текстів традиційно характерні розгорнуті складнопідрядні конструкції, багатокомпонентні синтаксичні блоки, а також ширше використання пасивних форм та безособових конструкцій (*було встановлено, засвідчено, виявлено*). Така синтаксична модель дозволяє інтегрувати ширші узагальнення й аналітичні відступи, однак часом може ускладнювати сприйняття та знижувати лаконічність викладу. Саме тому адаптація українських висновків до міжнародних вимог дедалі частіше пов'язана зі скороченням надмірно складних речень, переходом до чіткіших логічних структур та акцентуванням авторської позиції.

Отже, порівняльний аналіз свідчить про різні стратегічні підходи до формування висновків: англомовна традиція орієнтується на компактність, результативність та чітку артикуляцію наукового внеску, тоді як українська зберігає більшу аналітичну розлогість і синтаксичну складність.

Результати проведеного аналізу засвідчують наявність системних відмінностей між англомовними та україномовними науковими статтями на структурному, прагматичному й дискурсивному рівнях. Передусім встановлено, що англомовні публікації характеризуються вищим рівнем структурної стандартизації, що виявляється у послідовному дотриманні моделі IMRaD та обов'язковому експліцитному формулюванні дослідницької ніші (*research gap*). Така організація тексту забезпечує логічну прозорість викладу та чітке позиціонування дослідження в межах наукового поля.

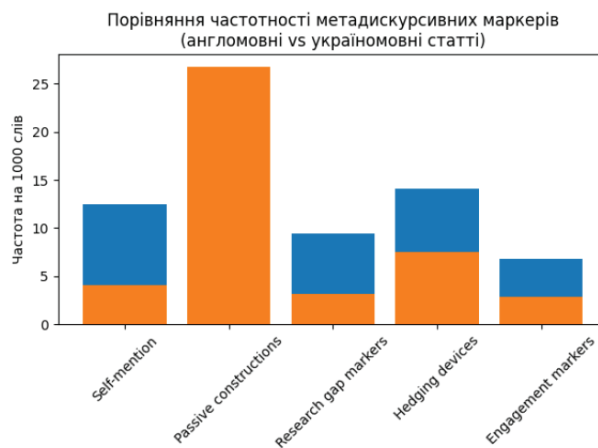

Рис. 1. Порівняння частотності метадискурсивних маркерів

**Порівняння параметрів академічних статей
(корпус: 60 англомовних + 60 україномовних статей, 2020–2025 рр., гуманітарні науки)**

Параметр	Англомовні статті (середнє значення)	Україномовні статті (середнє значення)	Коментар
Середня довжина анотації	185–220 слів	120–150 слів	Англомовні анотації більш структуровані
Self-mention (I/we)	12,5 на 1000 слів	4,1 на 1000 слів	В англомовних текстах вираженіша авторська позиція
Passive constructions	18,2 на 1000 слів	26,7 на 1000 слів	Українські тексти демонструють більшу безособовість
Research gap markers	9,4 на 1000 слів	3,2 на 1000 слів	В англомовних текстах обов'язковий елемент niche construction
Hedging devices	14,1 на 1000 слів	7,5 на 1000 слів	В англомовних текстах більше стратегій пом'якшення
Engagement markers	6,8 на 1000 слів	2,9 на 1000 слів	Менша орієнтація на читача в українських статтях
Середня довжина вступу	900–1200 слів	1400–1800 слів	Українські тексти мають розширене теоретичне введення
Кількість джерел	45–60	25–40	Вища інтенсивність цитування в англомовних
% джерел останніх 5 років	65–75%	35–50%	Різний рівень інтеграції в сучасний дискурс

Важливою відмінністю є також специфіка репрезентації авторської позиції. В англомовному корпусі зафіксовано утричі вищу частотність використання self-mention, що свідчить про тенденцію до персоніфікованої академічної відповідальності та експліцитної авторської присутності в тексті. Натомість україномовні статті демонструють схильність до безособового викладу, що підтверджується підвищеною частотністю пасивних конструкцій (приблизно на 46% більше порівняно з англомовними текстами). Така дискурсивна стратегія знижує видимість автора та відображає традицію об'єктивованого наукового стилю.

Крім того, виявлено виразну асиметрію у практиках цитування: англомовні статті містять більшу кількість джерел і значно вищу частку актуальних публікацій (до 75% джерел останніх п'яти років). Це свідчить про їхню глибшу інтегрованість у сучасний глобальний науковий дискурс, тоді як україномовні тексти частіше орієнтуються на ширший історіографічний контекст і меншою мірою – на новітні дослідження.

Теоретичний внесок дослідження полягає у кількох концептуальних узагальненнях. По-перше, запропоновано реконцептуалізацію академічного письма як епістемічної інфраструктури, що не лише відображає, а й регулює процеси продукування наукового знання, визначаючи допустимі форми його репрезентації та інтерпретації. По-друге, введено поняття «епістемічної асиметрії», яке дозволяє інтерпретувати відмін-

ності між англомовним і україномовним академічним письмом як прояви глобальної ієрархії знань і нерівномірного розподілу дискурсивної влади. По-третє, обґрунтовано модель «гібридної адаптації», відповідно до якої сучасний український академічний дискурс постає як поєднання міжнародної структурної стандартизації з локально зумовленими риторичними та стилістичними традиціями.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що трансформація українського академічного письма не зводиться до механічного наслідування англомовної моделі, а є складним багаторівневим процесом адаптації. У межах цього процесу відбувається переосмислення авторської позиції, зміна метадискурсивної щільності та поступова трансформація цитувальних практик відповідно до вимог глобалізованого наукового середовища.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Здійснений порівняльний аналіз англомовних та українських практик академічного письма засвідчує наявність спільної методологічної основи, проте різницю у прагматичних моделях, структурних вимогах та жанрових очікуваннях. Англомовні журнали орієнтуються на універсальну структуру IMRaD, лаконічність, чітке формулювання наукової ніші та високу аналітичність огляду літератури. Продемонстровано, що українська академічна традиція вирізняється більшою деталізацією вступних частин, варіативністю назв розділів і ширшими описовими компонентами. Усвідомлення цих особли-

востей сприяє ефективній адаптації наукових текстів до вимог різних публікаційних культур та підвищує рівень міжнародної видимості досліджень. Доведено, що сучасна динаміка редакційних стандартів в Україні засвідчує чітку тенденцію до гармонізації цих моделей, спря-

мовану на підвищення комунікативної ефективності та міжнародної конкурентоспроможності українських наукових текстів. **Перспективною подальших досліджень** вважаємо структурний аналіз англомовної та україномовної дисертації на здобуття доктора філософії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с.
2. Болдирева А. Є., Расвська І. В. Англійська мова. Академічне письмо. Академічна доброчесність : метод. вказівки. Одеса, 2021. 40 с.
3. Бук С. Сучасні комп'ютерні інструменти опрацювання української мови в університетському курсі «Вступ до прикладної лінгвістики». *Перша міжнародна наукова конференція «Лінгвосфера учора, сьогодні, завтра», присвяченої вшануванню пам'яті професора Костянтина Тищенка (Київ, 10-11.10.2024)*. Матеріали конференції. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2024. 291–295.
4. Вихрущ А.В. Академічне письмо: структура і завдання. Розвиток академічної культури в медичній освіті. *Медична освіта*, 2021, №1. С. 111-116. DOI 10.11603/me.2414-5998.2021.1.11979
5. Гончаренко-Закревська Н. В., Дюканова Н. М. Шляхи поліпшення іншомовної академічної грамотності у ВНЗ. *Наука і техніка*. 2022. №. 1 (1). С. 27–36.
6. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.
7. Колоїз Ж. В. Вектор наукових пошуків у методології. Сучасні тенденції методики навчання: мовно-літературна царина : колективна монографія / за ред. З. П. Бакум. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. С. 217–251.
8. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с.
9. Марчишина А.А. Academic Writing: навч. посіб. з основ наук. письма / А. А. Марчишина ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2010.
10. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови, ЦУЛ, 2021, 426 с.
11. Шестакова С. О., Фенцик О. М., Недашківська Т. Є. Аналіз жанрових особливостей академічного письма української мови. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 7 (13). С. 315–327. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-315-327](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-315-327)
12. Шум О. Етапи вивчення іншомовного академічного письма на прикладі англійської мови. Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування України: *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 29-30 березня 2023 р.* К.: НАУ, 2023. С. 52-53.
13. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Вид. 2-ге. Львів: ПАІС, 2002.
14. Babelyuk O. A. Standardization VS specificity: a stylistic approach to convergence and divergence in English business discourse. *Нова філологія*, (93), 2024. 22-27. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-93-3>
15. Babelyuk O. A. Academic Integrity in the Age of Artificial Intelligence: Navigating the Ethical Complexities of AI-Generated Content in Higher Education. *Наука і техніка сьогодні*. Вип. 11. 2025.
16. Belcher D. *Reflections on writing for scholarly publication*. University of Michigan Press. 2019.
17. Buk S. Quantitative Linguistics as a Transdisciplinary Field on the Intersection of Scientific Traditions, and as a University Course. Інформація. Мова. Інтелект: [колективна монографія] за загальною редакцією В. А. Широкова. Т. 2. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. 2023. 6–33.
18. Buk S. Traditions and New Trends in Quantitative Linguistics: Navigating Challenges for the University Discipline. *Innovative technologies in linguistics and translation*. Lviv State University of Life Safety. 2024. 46–48.
19. Cargill M., O'Connor P. *Writing scientific research articles: Strategy and steps* (2nd ed.). Wiley-Blackwell. 2013.
20. Flowerdew J. *Academic discourse*. Routledge. 2015.
21. Flowerdew J., Wang S. H. Author collaboration and author voice in second language academic writing. *English for Specific Purposes*, 47, 2017. 14–26. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2016.11.002>
22. Hyland K. *Disciplinary discourses: Social interactions in academic writing*. University of Michigan Press. 2004.
23. Hyland K. *Teaching and researching writing* (3rd ed.). Routledge. 2016.
24. Myers G. *Writing biology: Texts in the social construction of scientific knowledge*. University of Wisconsin Press. 1990.
25. Paltridge B. *Discourse analysis: An introduction* (2nd ed.). Bloomsbury. 2013.
26. Paltridge B., Starfield S. *The handbook of English for specific purposes*. Wiley-Blackwell. 2016.

27. Swales J. *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press. 1990.
28. Swales J., Feak C. *Abstracts and the writing of abstracts*. University of Michigan Press. 2011.
29. Swales J., Feak C. *Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills* (3rd ed.). University of Michigan Press. 2012.
30. Wallwork A. *English for Writing Research Papers*. English for Academic Research. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-31072-0>

REFERENCES

1. Akademichne pismo (2022): navchalnyi posibnyk / ukladachi : T. M. Kostyrko, S. V. Larenkova, I. V. Bondar, M. S. Zhyhalkina. Mykolaiv : NUK, 116 s. [in Ukrainian]
2. Boldyreva, A. Ye., Raievska, I. V. (2021). Anhliiska mova. Akademichne pismo. Akademichna dobrochesnist : metod. vkazivky. [English language. Academic writing. Academic integrity: method. Instructions]. Odesa, 40 s. [in Ukrainian]
3. Buk, S. (2024). Suchasni kompiuterni instrumenty opratsiuvannya ukraïnskoi movy v universytetskomu kursy «Vstup do prykladnoi lnhvistyky». [Modern computer tools for processing the Ukrainian language in the university course “Introduction to Applied Linguistics”]. *Persha mizhnarodna naukova konferentsiia «Linhvosfera uchora, sohodni, zavtra», prysviachenoï vshanuvanniu pamiati profesora Kostiantyna Tyshchenka (Kyiv, 10-11.10.2024). Materialy konferentsii. Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka*. 291–295. [in Ukrainian]
4. Vykhruhch, A.V. (2021). Akademichne pismo: struktura i zavdannia. Rozvytok akademichnoi kultury v medychnii osviti. [Academic writing: structure and tasks. Development of academic culture in medical education]. *Medychna osvita*, №1. S. 111-116. DOI 10.11603/me.2414-5998.2021.1.11979. [in Ukrainian]
5. Honcharenko-Zakrevska, N. V., Diukanova, N. M. (2022). Shliakhy polipshennia inshomovnoi akademichnoi hramotnosti u VNZ. [Ways to improve foreign language academic literacy in universities]. *Nauka i tekhnika*. № 1 (1). S. 27–36. [in Ukrainian]
6. Hrebeniuk, T. V. (2021). Akademichna dobrochesnist : navch. posib. [Academic integrity: teaching manual]. Zaporizhzhia: ZDMU. 108 p. [in Ukrainian]
7. Koloiz, Zh. V. (2023). Vector of scientific research in methodology. [Vector of scientific research in methodology]. *Modern trends in teaching methodology: linguistic and literary field: collective monograph* / edited by Z. P. Bakum. Kryvyi Rih: KDPU. P. 217–251. [in Ukrainian]
8. Koloiz, Zh. V. (2024). Osnovy akademichnoho pysma : navch. posib. 2-he vyd., dopovn. i pererob. Kryvyi Rih : FOP Marynchenko S. V. 143 s. [in Ukrainian]
9. Marchyshyna, A.A. (2010). Academic Writing: navch. posib. z osnov nauk. Pysma. I. Ohiiienka. Kamianets-Podil'skyi.
10. Onufrienko, H.S. (2021). Naukovyi styl ukraïnskoi movy. [Scientific style of the Ukrainian language]. TsUL, 2021, 426 s. [in Ukrainian]
11. Shestakova, S. O., Fentsyk, O. M., Nedashkivska, T. Ye. (2023). Analiz zhanrovkykh osoblyvostei akademichnoho pysma ukraïnskoi movy. [Analysis of the genre features of academic writing in the Ukrainian language]. *Visnyk nauky ta osvity*. № 7 (13). S. 315–327. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-315-327](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-315-327) [in Ukrainian]
12. Shum, O. (2023). Etapy vyvchennia inshomovnoho akademichnoho pysma na pryklady anhlijskoi movy. [Stages of studying foreign language academic writing using the example of English]. *Linhvistychni ta metodolohichni aspekty vykladannia inozemnykh mov profesiynoho spriamuvannia Ukraïny: Materialy IV Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii 29-30 bereznia 2023 r. K.: NAU*. S. 52-53. [in Ukrainian]
13. Iakhontova, T.V. (2002). Osnovy anhlomovnoho naukovoho pysma: Navch. posibnyk dlia studentiv, aspirantiv i naukovtsiv. [Fundamentals of English-language scientific writing: Textbook for students, postgraduates and scientists]. Vyd. 2-he. Lviv: PAIS. [in Ukrainian]
14. Babelyuk O. A. Standartization VS specificity: a stylistic approach to convergence and divergence in English business discourse. *Нова філологія*, (93), 2024. 22-27. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-93-3>
15. Babelyuk, O. A. (2025). Academic Integrity in the Age of Artificial Intelligence: Navigating the Ethical Complexities of AI-Generated Content in Higher Education. *Nauka i tekhnika siogodni*, 11.
16. Belcher, D. (2019). *Reflections on writing for scholarly publication*. University of Michigan Press.
17. Buk, S. (2023). Quantitative Linguistics as a Transdisciplinary Field on the Intersection of Scientific Traditions, and as a University Course. *Information. Language. Intellect*. V. 2. 6–33.
18. Buk, S. (2024). Traditions and New Trends in Quantitative Linguistics: Navigating Challenges for the University Discipline. *Innovative technologies in linguistics and translation*. Lviv State University of Life Safety. 46–48.
19. Cargill, M., & O'Connor, P. (2013). *Writing scientific research articles: Strategy and steps* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.

20. Flowerdew, J. (2015). *Academic discourse*. Routledge.
21. Flowerdew, J., & Wang, S. H. (2017). Author collaboration and author voice in second language academic writing. *English for Specific Purposes*, 47, 14–26. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2016.11.002>
22. Hyland, K. (2004). *Disciplinary discourses: Social interactions in academic writing*. University of Michigan Press.
23. Hyland, K. (2016). *Teaching and researching writing* (3rd ed.). Routledge.
24. Myers, G. (1990). *Writing biology: Texts in the social construction of scientific knowledge*. University of Wisconsin Press.
25. Paltridge, B. (2013). *Discourse analysis: An introduction* (2nd ed.). Bloomsbury.
26. Paltridge, B., & Starfield, S. (Eds.). (2016). *The handbook of English for specific purposes*. Wiley-Blackwell.
27. Swales, J. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press.
28. Swales, J., & Feak, C. (2011). *Abstracts and the writing of abstracts*. University of Michigan Press.
29. Swales, J., & Feak, C. (2012). *Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills* (3rd ed.). University of Michigan Press.
30. Wallwork, A. *English for Writing Research Papers*. English for Academic Research. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-31072-0>

ACADEMIC WRITING IN ENGLISH AND UKRAINIAN SCIENTIFIC ARTICLES: STRUCTURAL, CONTENT, AND STYLISTIC PARAMETERS

Babelyuk Oksana Andriivna

Doctor of Philology, Professor,

Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies

Lviv State University of Life Safety

35, Kleparivska Str., Lviv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-4837-1225>

Buk Solomija Nestorivna

Doctor of Philology, Professor,

Professor at the Department of General Linguistics

Ivan Franko National University of Lviv

1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-8026-3289>

The article examines the distinctive features of academic writing in English and Ukrainian scientific journals in the context of global and local transformations in scholarly communication. The intensification of globalisation, the widespread use of English as an international academic standard, and the integration of Ukrainian scholarship into the global research space have created a need to address a research gap in the comparative study of the structural, content, and stylistic parameters of research articles. The purpose of the study is to identify key factors shaping the structure and style of contemporary academic texts amid the increasing demands of international editorial policies. The methodological framework comprises: genre analysis to identify compositional patterns and rhetorical strategies; contrastive discourse analysis to compare English and Ukrainian texts; and qualitative analysis to identify frequency and structural indicators of textual organisation. The material comprises contemporary articles from leading English and Ukrainian scientific journals in the humanities and social sciences. The study finds that the English tradition of academic writing is oriented towards standardised formats for presenting material, transparency in argumentation, and the consistent development of the authorial voice. Ukrainian academic practice is currently combining national discursive features with adaptation to international models, increasingly implementing requirements for coherence, logical text organisation, and ethical academic communication. The findings confirm that academic writing is a dynamic, multilayered phenomenon shaped by global standards, local traditions, and contemporary digital trends, and that it requires further interdisciplinary exploration.

Key words: *academic writing, genre and stylistic analysis, pragmatic strategies, discourse analysis, international standards, applied linguistics.*

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
(CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 02.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.05.2026